



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání  
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

## Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

<b>Název školy:</b>	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
<b>Číslo projektu:</b>	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
<b>Název projektu:</b>	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
<b>Číslo a název klíčové aktivity:</b>	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

### Anotace

<b>Název tematické oblasti:</b>	Český jazyk a literatura pro nižší gymnázium
<b>Název učebního materiálu:</b>	Literární druhy – pracovní list
<b>Číslo učebního materiálu:</b>	VY_32_INOVACE_CJ0109
<b>Vyučovací předmět:</b>	Český jazyk a literatura
<b>Ročník:</b>	1. ročník osmiletého gymnázia
<b>Autor:</b>	Mgr. Radka Strašilová
<b>Datum vytvoření:</b>	16. 10. 2012
<b>Datum ověření ve výuce:</b>	19. 10. 2012
<b>Druh učebního materiálu:</b>	pracovní list
<b>Očekávaný výstup:</b>	Student rozlišuje literární druhy a formy, umí vystihnout základní myšlenku textu, přemýšlí o funkci jazykových prostředků textu.
<b>Metodické poznámky:</b>	Pracovní list je možné využít k samostatné práci, práci ve dvojicích, či skupinové práci. Osvědčil se požadavek ústních odpovědí na základě písemných poznámek. Součástí materiálu je list pro učitele.

## Literární druhy – pracovní list

### Pracovní texty:

#### 1. M. Kratochvíl: Můj deníčku

Můj deníčku, musím zapsat  
řádku plnou smutných zpráv:  
Eva Horká mě už nechce,  
Voříšek je zase zdrav.

Můj deníčku, Horká dala  
Voříškovi svačinu.  
Salám! Tomu ťulpasovi!  
Já se z toho pomínu...

Můj deníčku, to je hrůza,  
Ona toho nenechá!  
Na mne kašle a culí se  
jen na toho Vořecha!

Můj deníčku, dnes se o něj  
opírala ramenem!  
Viděl jsem je. Voříšek mě  
ale zahnal kamenem.

Můj deníčku, ztěžkni smutkem,  
a ty se těš, Voříšku!  
Až bude deníček tlustý  
majznu tě s ním přes šišku...

#### 2. Jacques Prévert: TO JÁ NEZPÍVÁM

To nezpívám já  
ale květy které jsem spatřil  
to se nesměju já  
ale víno které jsem vypil  
to nepláču já  
ale láska kterou jsem ztratil...

#### 3.

##### **JULIE**

Ach, Romeo, Romeo! Proč jsi Romeo?  
Své jméno zapři, odřekni se otce,  
anebo, nechceš-li, zasvěť se mně,  
a přestanu být Kapuletová.

##### **ROMEO**

Mám ještě poslouchat? Či odpovím?

##### **JULIE**

Tvé jméno jenom je můj nepřítel.  
Tys jenom ty. Ty vůbec nejsi Montek.  
Co je to Montek? Ruka ne, ni noha,  
ni paže, ani tvář, ni jiná část,

patřící k člověku. Proč nemáš jiné jméno?  
Copak je po jméně? Co růží zvou,  
i zváno jinak vonělo by stejně.  
A tak i Romeo, nebýt Romeo zván,  
by nebyl o nic méně drahocenný  
než s tímto jménem. Romeo, svlec to jméno!  
A za ně, které není částí tebe,  
si vezmi mne!

##### **ROMEO**

Beru tě za slovo.  
Nazvi mě svým, a budu znovu pokřtěn.  
Už nechci nikdy víc být Romeo.

#### 4.

Jednou byla hluboká noc a Buffino spal ve své boudě; to víte, děti, že královský pes má boudu z cedrového dřeva. Zrovna se mu zdálo, že vidí zajíce, a hnál se za ním tak, že se mu i ve spaní pracky škubaly, když tu ucítil na nose lehkou ťafku. "Ha," vyletěl ze spaní, "ha, co se děje?"

"Pst," zašeptal známý hlas, "buď trochu tiše." Buffino poznal Jůru; byla černější než noc, jen její zelené oči chytře a vzrušeně svítily. "Sedím ti na střeše," vypravovala Jůra šeptem, "a myslím na ledacos, jak už mám ve zvyku; a tu, vždyť znáš můj sluch, slyším něčí kroky daleko, daleko odtud v královské zahradě."

"Ha," zvolal Buffino.

"Tiše," zasykla Jůra. "Četu, Buffino, že to je zloděj. Víš ty co? Půjdeme ho chytit."

"Ba," vyštěkl pes samou horlivostí, "ba, už běžím." Sebrali se a šli spolu do zahrady.

Byla černočerná noc. Buffino chtěl běžet napřed, ale tuze se potmě mátl a klopýtal každým krokem.

"Jůro," šeptal úzkostně. "Jůro, vždyť já nevidím na krok!"

"Já," řekla Jůra, "vidím v noci jako ve dne. Půjdu napřed a ty jdi po čichu za mnou." To také udělali.

"Oho," vykřikl Buffino najednou, "čichám něčí stopy." S nosem až u země hnál se teď po stopě, jako by nejjasněji viděl. Jůra za ním. "Pst," zašeptala po chvíli, "už ho vidím. Je zrovna před tebou."

"Aha," vykřikl Buffino silným hlasem, "hrrrr, hrrrr na něj, vrrrrhňte se na něj! Ha, ha chlape, ha babo, ha padouchu, ha ty halamo! Škrrrrr ho, dav ho, maž ho, mel ho, vyhrrrr si na něj rrrrukávy a rrrroztrrrhej ho! Ha, ha, ha!"

Když to zloděj slyšel, lekl se strašně a dal se na útěk. Buffino za ním, pokousal mu lýtka, roztrhal nohavice, skočil mu pod nohy, že ho porazil, a ještě mu nakousl ucho. Zloděj taktak že mohl vyskočit, a vylezl strachem na strom. Ale teď zas přišla řada na Jůru: vylezla za ním, skočila mu do týla a drápala, kousala, škrábala, sekala, jak jen mohla. "Pfff," prskala přitom a syčela, "zasssolím ti, usssmrťím tě, nasssekám ti, rozsssápu tě na kussy."

"Ha," řval dole Buffino, "dav ho, maž ho, mlat' ho, vraždi ho, sraz ho, hod' mi ho, zab ho, bouchni ho, spoutej ho, kousni, nepusť ho!"

"Vzdávám se," vykřikl zloděj v smrtelné úzkosti a spadl ze stromu jako pytel, klekl na kolena, zvedl ruce k nebi a prosil: "Nezabíjejte mne, prosím vás, vždyť já se už vzdávám. Ved'te mne, proboha, kam chcete."

#### **Otázky a úkoly:**

1. Ke kterým literárním druhům přiřadíme úryvky? (tzn. Který text patří k poezii, který k próze a který k dramatu?)  
Proč?
2. Který text je lyrický, který epický a který lyrickoepický?  
Proč?
3. Poznáš alespoň jednoho autora textů 3. a 4.? Kdo jím je?
4. Viz 4. ukázka:
  - a) Kdo je Jůra?
  - b) Které slovní druhy autor záměrně využívá v textu nejvíce?  
Odhadni proč.

## Literární druhy – pracovní list, pro učitele

1. Ke kterým literárním druhům přiřadíme úryvky? (tzn. Který text patří k poezii, který k próze a který k dramatu?)  
Proč?

*Všímáme si formálních znaků.*

2. Který text je lyrický, který epický a který lyrickoepický?  
Proč?

*Necháme žáky hledat dějové prvky a vyjádření pocitů, nálad.*

3. Poznáš alespoň jednoho autora textů 3. a 4.? Kdo jím je?

*Autory jsou W. Shakespeare a K. Čapek (Velká kočičí pohádka z Devatera pohádek).  
Fakultativně se můžeme žáků zeptat, která další díla těchto autorů znají, jestli se jim líbila apod.*

4. Viz 4. ukázka:

- a) Kdo je Jůra?

*Jůra je kočka.*

*Jako náповědu můžeme využít i hádanku, kterou v pohádce položila babička panu králi.*

- b) Které slovní druhy autor záměrně využívá v textu nejvíce?  
Odhadni proč.

*Slovesa – vyjadřují děj, akci.*

*Citoslovce – autentičnost.*